

Студент 4 курсу
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ

ІННОВАЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА ЯК ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Анотація. Розглянуто зміст інноваційної інфраструктури та обґрунтовано ефективність її підтримки під час розвитку інноваційної діяльності суб'єктів господарювання.

Аннотация. Рассмотрена сущность инновационной инфраструктуры и обоснована эффективность ее поддержки при развитии инновационной деятельности субъектов хозяйствования.

Annotation. Essence of innovative infrastructure is considered in the article and efficiency of its support is grounded at development of innovative activity of management subjects.

Ключові слова: інноваційна інфраструктура, суб'єкти інноваційної діяльності, розвиток, інновації.

Динаміка розвитку сучасного суспільства визначається ефективністю інноваційних процесів, що відбуваються в різних сферах життя. Розповсюдження і розвиток інноваційної діяльності стає одним з найважливіших системних чинників підвищення рівня конкурентоспроможності та національної безпеки країни.

Як показує світовий досвід, лідерські позиції в технологічному та соціально-економічному розвитку займають саме ті країни, які мають розвинену та ефективно функціонуючу інноваційну інфраструктуру і використовують її в усій сфері створення та реалізації новацій.

Актуальним сьогодні є те, що необхідність запровадження інноваційної моделі розвитку на українських підприємствах актуалізується не лише у промисловому секторі, а й серед середніх та малих підприємств. Підприємства, що працюють на висококонкурентних ринках, дедалі частіше стикаються з необхідністю регулярного оновлення своєї продукції та послуг, а деякі з них радикально перебудовують систему бізнес-процесів з орієнтацією на інноваційну модель розвитку підприємства, яка має забезпечити його повну конкурентоспроможність.

Дослідженням питань розвитку інноваційної інфраструктури займалися такі вчені, як Краснокутська Н. В. [1], Нежиборець В. П. [2], Жилінська О. І. [3], Васенко В. К. [4]. В їх роботах розглянуто питання щодо інноваційної діяльності підприємств, інноваційної інфраструктури, проте їх дослідження є недостатньо повними, тому метою статті є обґрунтування найкращого варіанта розвитку інноваційної інфраструктури в Україні.

Інтеграція виробництва і науки є невід'ємною частиною сучасного інноваційного процесу. Активна взаємодія всіх суб'єктів господарювання з науково-дослідними організаціями створює умови для ефективної реалізації досягнень науково-технічного прогресу та забезпечення прибутковості та конкурентоспроможності організацій.

Використання новітніх технологій, нових видів продукції створює для фірм основу довгострокової конкурентної стратегії, задоволення нових потреб споживачів; підсилює ринкові позиції лідерів світової економіки за рахунок комерційного використання інновацій. Тому зростає попит на дослідно-прикладні розробки та програми, що сприяє появі різноманітних організаційних форм, які забезпечують цілеспрямованість НДДКР стосовно конкретного ринку та інтенсивного використання результатів наукових досліджень у виробництві.

Організаційна структура НДДКР – це сукупність наукових, конструкторських, проектних, технологічних та інформаційних підрозділів (лабораторій, відділів, секторів, груп), які здійснюють основну творчу діяльність, спрямовану на створення інтелектуального продукту – інновацій, а також виробничих, допоміжних і управлінських підрозділів, які забезпечують виконання планів НДДКР та реалізацію створених інновацій [4, с. 302].

На принципах інтеграції, міжфірмової кооперації розвивається науково-технічне співробітництво з науковими установами, університетами, центрами, унаслідок чого виникають нові організаційні форми такої взаємодії. До них належать технополіси, технопарки, бізнес-інкубатори, науково-промислові комплекси різних видів, підприємницькі асоціації, міжфірмові стратегічні альянси. Такі організаційні форми інноваційної діяльності вирішують проблеми нового інноваційного розвитку, пов'язаного з формуванням новітніх технологічних укладів. Це новоутворені форми управління циклом "наука – техніка – виробництво".

Одним із найважливіших напрямів розвитку й стимулювання інноваційної діяльності є створення інноваційної інфраструктури, яка здатна організувати та оптимізувати зв'язок між суб'єктами інноваційної діяльності та забезпечити учасників інноваційного процесу необхідними ресурсами.

Інноваційна інфраструктура – сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо) [5].

Також під інноваційною інфраструктурою розуміють увесь необхідний спектр державних і приватних установ та організацій, які забезпечують розвиток і підтримку всіх стадій інноваційного циклу [6].

Розвиток інноваційної інфраструктури передбачає створення центрів трансферу технологій, інформаційно-технологічних центрів, науково-технологічних парків, бізнес-інкубаторів, мережі інших організацій, що надають

в містах та регіонах. Інститути інноваційної інфраструктури створюють необхідні умови для розвитку малих та середніх інноваційних підприємств, допомагають організаціям щодо випуску наукоємної високотехнологічної продукції та послуг.

Формування інноваційної інфраструктури повинне базуватись на таких принципах [3, с. 63]:

- адекватність інфраструктури рівню розвитку регіону;
- відповідність реальним потребам, раціональне територіальне розміщення;
- функціональна концентрація на гострих проблемах інноваційної діяльності;
- доступність послуг для підприємців (територіальна, інформаційна, вартісна);
- залучення державних і недержавних ресурсів.

Інноваційна інфраструктура зумовлює темпи розвитку економіки країни. Досвід розвинених країн світу підтверджує, що в умовах глобальної конкуренції на світовому ринку виграє той, хто володіє найбільш ефективним механізмом інноваційної діяльності, хто має розвинену інфраструктуру створення і реалізації інновацій [3, с. 61].

Ця структура має бути універсальною. Повинна бути налагоджена гнучка система підготовки і перепідготовки кадрів-професіоналів у сфері інноваційної діяльності, ефективно реалізуючих комплексні проекти відновлення і розвитку вітчизняних виробництв і територій. Необхідно розробити ефективну та персоналізовану систему мотивації інноваційно-активного персоналу, створити найкращі умови для праці та надати всі необхідні ресурси, обладнання, техніку тощо. Розробка певних показників оцінки діяльності працівників дозволить розрахувати ефективність та майбутній прибуток.

З метою вдосконалення інноваційної інфраструктури слід ширше залучати науково-технічний потенціал регіону (науково-виробничі підприємства, конструкторські бюро, лабораторії) та спеціалізуватись на більш розвинутих галузях економіки саме в цьому регіоні.

На даному етапі важливими завданнями залишаються упорядкування, підтримка діяльності існуючих об'єктів інноваційної інфраструктури та координація процесів створення і розвитку нових установ, їх організаційне та методичне забезпечення.

Для мотивації бізнесу до інновацій необхідно створювати адекватні правові, економічні, податкові механізми, всіляко сприяти розвитку інноваційної інфраструктури.

Якнайкращим варіантом розвитку інноваційного середовища є налагодження тісного контакту між державою, безпосередньо зацікавленою в зростанні цієї галузі, що підвищує соціально-економічний добробут громадян та збільшує частку вітчизняних інноваційних товарів на міжнародному ринку; освітою – в особі вищих навчальних закладів, що виступають як джерело інноваційних ідей; підприємництвом, здатним здійснити фінансування інноваційних розробок. Урахування зазначених особливостей є підґрунтям успішного розвитку інноваційної інфраструктури та створює можливість організувати мережі технопарків, а у більш науково сконцентрованих зонах країни заснувати технополіси (рисунок).

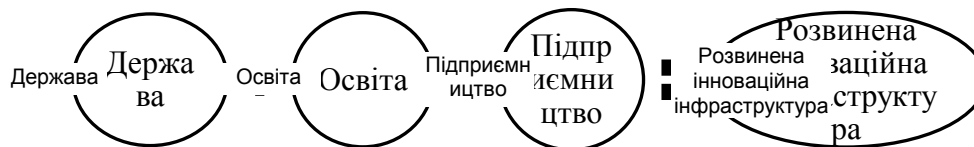

Рис. Формула успішного розвитку інноваційної інфраструктури

Відсутність програм розвитку інноваційної інфраструктури не дозволяє координувати діяльність існуючих інноваційних структур. Наслідком цього є брак загальних правил формування і функціонування елементів інноваційної інфраструктури в регіонах, їх чіткого переліку та системи взаємозв'язків [4, с. 24].

Отже, основою інноваційної інфраструктури, найбільш адекватним механізмом реалізації інновацій є інфраструктура інноваційних інжинірингових центрів, які повинні акумулювати новітні досягнення знань та технологій, а також виступати гарантом успішної реалізації інноваційного проекту й забезпечити охоплення повного інноваційного циклу: від вивчення кон'юнктури ринку кінцевої інноваційної продукції до задачі об'єкта "під ключ" з кадровим забезпеченням і наступним сервісним обслуговуванням.

На думку автора, основним завданням України є ефективне використання наявного інтелектуального та науково-технологічного потенціалу для найшвидшого розвитку суспільства шляхом створення та підтримки інновацій, найкращим підґрунтям для цього є інноваційна інфраструктура.

Наук. керівн. Ястремська О. М.

Література: 1. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент : навч. посібн. / Краснокутська Н. В. – К. : КНЕУ, 2009. – 504 с. 2. Нежиборець В. Інноваційна інфраструктура: проблеми, перспективи рішення / Нежиборець В. // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2007. – № 5. – С. 60–69. 3. Жилінська О. І. Розвиток інноваційної інфраструктури / Жилінська О. І., Чеберкус Д. В. // Фінанси України. – 2009. – № 7. – С. 57–67. 4. Васенко В. К. Вільні економічні зони: стратегія розвитку : монографія / В. К. Васенко. – Суми : Вид-во "Довкілля", 2004. – 348 с. 5. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. 6. Вікіпедія. – Режим доступу : http://uk.wikipedia.org/wiki/Інноваційна_інфраструктура.